

BİR SÖYLEM ÖĞESİ OLARAK EZGİ*

İclâl ERGENÇ- Leylâ SUBAŞI UZUN

1. Giriş

Bu çalışma, bir söylem ögesi olarak ezginin (intonation), konuşucu ve dinleyici açısından hangi kullanımsal değerlere sahip olabileceğini sınamayı amaçlamaktadır.(1) Ezginin, söylemin oluşturmuna ve yorumlanışına katkısını ve diğer söylem öğeleriyle etkileşimini ortaya koymak, bu amacın öngördüğü sorgulama noktalarını oluşturmaktadır. (2)

Veritabanlı olma niteliği taşıyan çalışmaya yön veren örneklem, doğal, herhangi bir yazılı metne bağlı olmadan gerçekleştirilmiş konuşma durumlarını içeren 90 dakikalık iki teyp kaydıyla 60'ar dakikalık üç teyp kaydına dayalı olarak kurulmuştur. Örnekleme oluşturan toplam 5 saatlik teyp kaydının içerdiği bütün sözceler, ezgi görünümleri açısından TÜBİTAK Ankara Elektronik Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Türk Dili ve Teknolojileri grubuyla yürütülen ortak çalışmalar sonucunda bilgisayar ortamında saptanmış ve çalışmada örneklenmiştir. (3) Söylem sesbilimindeki (discourse phonology) son çalışmalarda da işaretlendiği gibi temel ezgi eğrisinin nesnel olarak belirlenmesinde tek yol araçlı ölçümdür.

Çalışmanın gelişimindeki bir diğer önemli kavram olan sözcelerdeki konuşma sezdirimleri (implication) ise 10 yetkin anadili konuşucusuyla içerik çözümlemesi yöntemi kullanılarak yapılan uygulamaların sonuçlarına dayandırılmıştır. Deneklerin ilgili çıkarımları(inference) olası sezdirimlerin oluşturulmasında temel alınmıştır. Böylece, konunun yapısı gereği betimleme sonuçlarının geçerliliği ve güvenilirliği artırılmaya çalışılmıştır.

2. İlk Belirlemeler

Dilin kullanımsal özelliklerini betimlemeyi hedefleyen çalışmalar Prag Okulundan bu yana gittikçe artan bir yoğunlukta sürdürülmektedir. Bu özellikler, pek çok çalışmada dilin işlevleri ile ilişkilendirilmiştir. Bugüne kadar dil, kullanıldığı toplumsal bağlamlarda yüklendiği olası işlevleri açısından değişik araştırmacılar tarafından ele alınmıştır.(4) M.A.K. Halliday'in işlev yaklaşımı bu konudaki çabaların en olgunlaşmış biçimi olarak düşünülebilir. Halliday, dilin niteliklerinin saptanmasında, onun

kullanımına öncelik verilmesi gerektiğini vurgulamakta ve kullanımda belirginleşen farklı dilsel işlevlerden söz etmektedir (1973:48-49).

Bu işlevlerden ilki olan düşünsel işlev(ideational function), söylemde yer alan önermelerin mantıksal ve anlamsal açıdan ilişkileniş biçimi ile ilgilidir.

Konuşucunun ruhsal yapısı ve konuşma bağlamındaki amaçları ise dilin bireylerarası işlevi(interpersonal function) aracılığıyla söyleme yansıtır. Söylemin kuruluş nedeni ya da onun iletişimsel hedefi bireylerarası işlevin varlığı açısından değer kazanır.

Halliday'in işaret ettiği üçüncü işlev olan metinsel işlev(textual function) de söylemin yapılanış biçimini belirler. Metinsel işlev, doğal olarak düşünsel ve bireylerarası işlevi de kapsayacak bütüncül bir özelliğe sahiptir.(5) Bu durum, aynı zamanda işlevsel bakış açısının temel varsayımı olarak belirginleşen yapı / işlev ayrılmazlığını da ortaya koymaktadır.

Bilindiği gibi konuşulan dil ile yazılan dil arasındaki en belirleyici ayırım, konuşmada bürünsel düzenlemelerin var olmasıdır.

Söylemin dilin değişik işlevlerini yansıtmasında bir bürün birimi olarak ezgi, diğer dilsel ve dil dışı etmenlerle birlikte belirleyici bir rol yüklenmektedir. Ezgi, birden çok bürünbirimin bir bileşkesi olarak düşünülmesi nedeniyle söylemde, diğer bürünbirimlere oranla, daha ön plana çıkmaktadır.(Lipka 1977: 135;Lindner 1981: 306). Durak, ton, ses rengi değişimleri ezginin söz konusu edilen değerleridir (Boves ve diğ. 1984: 20).

Ezgi üzerinde günümüze değin yapılmış bir çok çalışmada konuşucunun amacı, konuşucunun sezdirimleri ve dinleyicinin çıkarımları kavramlarına yer verilmekte ve diğer bürünbirimler gibi ezgi de konuşucunun amacına bağlı bir bürünsel düzenleniş olarak görülmektedir. Ayrıca, bürünbirimlerin söylemde yüklendiği değerler konusunda toplumsal bir uzlaşmanın var oluşuna da dikkat çekilmektedir. (6)

Bu nedenlerle bir çıkarımsal süreç olarak anlamlamada, bürün öğelerinin konusal bağlantıları belirleme ve iletişimsel amaçın yorumlanışını gerçekleştirme konusunda yüklendiği rolü sınama, diğer söylem öğeleriyle nasıl etkileştiğini saptama kaçınılmaz bir gereklilik sunar.(7) Çünkü, bir dilde bürünbirimlerin normal görünümlelerinden, herhangi bir amaca bağlanamayan özellikler olarak söz etmek bütünüyle yanlıştır. (8)

Böylesi bir bakış açısıyla, bu çalışmada, ezginin kimi söylem değerleri dilin işlevleriyle ilişkilenerak açıklanacaktır.(9) Ezginin konuşucunun amaçları doğrultusunda düzenlenişi, bu birime bireylerarası işleve hizmet eden bir öğe olma değeri yüklemektedir.

Öte yandan bu bildiriye doğrudan ilgilenebilmesi de, örneklem ezginin söylemin anlamsal ve mantıksal ilişkileneşiiyle de ilgisi olduğunu ortaya koymaktadır. Bu ise ezgiye düşünsel ve metinsel işlev açısından da belirgin roller yüklemektedir. Yani ezgi, söylemin tutarlılık(coherence) yapısına da katkıda bulunan bir öge olarak karşımıza çıkmaktadır.

3. Ezginin Söylem Değerleri

Konuşma eylemi, konuşucunun amacı ve sezdirimleri ile dinleyicinin çıkarımlarının bir toplamı olarak yalınlaştırılabilir. Konuşucunun amacı ve sezdirimleri, dinleyicinin çıkarımlarının belirleyicisi olarak düşünüldüğünde, betimleme açısından da bir başlangıç noktası oluşturacaktır. Bu nedenle, ezginin konuşma sezdirimlerinin aktarılışına katkısı bu çalışmada öncelikli olarak ele alınacaktır. Tabii ki, sezdirimlerin aktarılışına aracılık eden tek dilsel düzenleme ezgi değildir. Söylemdeki konusal yapının (thematic structure), söylemin bilgi yapısının (information structure) dünya bilgisinin ya da sözcüksel seçimlerin de sezdirimlerin aktarılışında önemli rolü vardır. Ancak ezgi, bu konuda egemen öge durumuna yükselmekte ve diğer etmenlerin işlevini de belirginleştirmektedir.

Şimdi, sözcelerin içerdiği kimi konuşma sezdirimlerini örneklerle göstermeye çalışalım.

3.1 Onaylatma

Örneklemimizdeki sözcelere bakıldığında, bunlardan bir bölümünün konuşucu tarafından, dinleyiciye kendi düşüncesini onaylatma amacıyla üretildiği gözlemlenmektedir. Öyleyse bu sözceler, onaylatmaya dönük sezdirimler içermektedir. Yani konuşucu, dinleyicide bu yönde bir eylem gelişimini amaçlamaktadır. Dinleyicinin onayına sunulan sözce, konuşucunun hakkında konuştuğu ile ilgili kişisel kestiriminin ya da art alan bilgileriyle desteklenerek daha genel kabul gördüğü işaretlenen bir önermenin taşıyıcısıdır. Aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi, onaylatma, doğruluğunu sorgulama, karşıtlığı vurgulama, dinleyicinin herhangi bir konudaki asıl tavrını ortaya çıkarma gibi alt amaçları birleştiren bir söz eylem (speech act) değeri olarak düşünülmelidir.

ÖRNEK 1

1YB6: *Evet, peki şimdi, sizin beraberliğiniz bir partinin kuruluşundan geliyor. Sayın D.'nin kuruluşunu yaptığı D.M. Partisinde biraraya geldiniz ve G.A.'yı bir anlamda politikaya soktunuz, değil mi?*

BD2: *Şöyle oldu, babası benim eskiden tanıdığım arkadaşım, taa Vakko fabrikasında ben genel müdürken yanımızda babasının lokantası vardı, oradan tanıştık. Ben partiyi kurarken babası da gelmişti, bu arada*

babasının tavsiyesiyle G.'yi bizim kurduğumuz partiye aldık ve partinin Çatalca ilçe başkanı yaptık, yani böylece siyasete girmiş oldu G.

GA5: Tabii aslında...Sayın D.'nin bilmediği birşey var. Önce ben politikaya girdim sonra babama kuruculuk teklif etti, sayın D.'nin haberi dışında o belki. Ben ilçe başkanlığı teklifiyle il başkanı size getirmişti, ayrı bir toplantıda babam olduğunu bilmeden kuruculuk teklif etmiş kendisine.

(1)'de italik yazılı sözceyle konuşucu dünya bilgisiyle destekleyerek doğruluğunu vurgulamaya çalıştığı bir kestirimini dinleyicinin onayına sunmaktadır. Bu örnekte "değil mi"nin kullanımı, ezginin belirginleştirdiği onaylatma amacını pekiştirmektedir. "Değil mi" formu, özellikle ilgili dünya bilgisinin hatırlatılmasına yardımcı olmaktadır. Ancak sözcenin onaylatma amacı taşıyışını dinleyicinin çıkarsamasında öncelikli olarak ezginin belirleyici rolü söz konusudur. 10 yetkin ana dili konuşucusu üzerinde yaptığımız uygulamanın sonuçları, "değil mi" formu eksiltildiğinde de sözcedeki onaylatma sezdiriminin korunduğunu göstermektedir. Burada, hakkında konuşulan durumundaki G.A.'nın sözcesindeki onaylamama iletisi de söylemin bütünü açısından ilgi çekicidir.

İlgili onaylatma sezdirimi, Y.B.'nin B.D ve G.A.'nın karşılıklı ilişkileriyle ilgili olarak söylemin sonrasında yapacağı belirli saptamalarının kabul edilebilir olabilmesine yöneliktir.

Nitekim, söylemin izleyen bölümünde yer alan (2)'deki italik yazılı sözce, öncesindeki diğer sözceler de düşünüldüğünde, konuşucunun dinleyiciye söz konusu durumda olması gerekenle olacağını düşündüğü arasındaki karşıtlığı onaylatmasına yöneliktir.

ÖRNEK 2

1YB27: Evet, şimdi tabii sizin politikadaki birlikteliğiniz yine aynı parti içinde devam ediyor. Benim aklıma birşey geldi. Önümüzdeki yıl 1994 Martında yerel seçimler var.

1YB28: Şimdi diyelim ki parti içinden ikiniz de, sayın D. gülmeye başladı. (D.: Lafı oraya getireceğini biliyordum)

1YB29: Ama bu yani İstanbul ve D. o kadar birbirine bütünleşmiş ki bunu sormadan yapamazdım doğrusu.

1YB30: *Ve seçimler var, diyelim ki adaylığınız sözkonusu. Şimdi G.A.'ya özellikle sormak istiyorum, politikada vefa var mı?*

Bu sözcü, söylemde bir soru formu taşımasına karşın, içerdiği "politika" ve "vefa" sözcüklerinin yüklendiği uzlaşım sal değerlerin eşliğinde, ezginin belirleyici rolü aracılığıyla dinleyicinin şu varsayımları çıkarmasını hedeflemektedir:

a) Bence aynı partide olmanıza karşın önceki ilişkileriniz nedeniyle sizin B.D'ye rakip olmamanız beklenir.

b) Bence B.D'ye, G.A rakip olacaktır.

Bu iki varsayım onaya sunulan karşıtlığın içeriğini belirler. Onaylatma sezdiriminin varlığı söylemin izleyen bölümünde yer alan G.A'nın aşağıdaki sözcüsüyle de desteklenmektedir:

ÖRNEK 3

GA5: Tabii aslında...Sayın D.'nin bilmediği birşey var. Önce ben politikaya girdim sonra babama kuruculuk teklif etti, sayın D.'nin haberi dışında o belki. Ben ilçe başkanlığı teklifiyle il başkanım size getirmişti, ayrı bir toplantıda babam olduğunu bilmeden kuruculuk teklif etmiş kendisine...

Taşıyıcısı olduğu konuşma sezdirimi açısından bir diğer tipik sözcü de örnek (4)'te yer almaktadır. Bu örnekte italik yazılı sözcüde konuşucu sözcüksel birimlerle de pekiştirerek kendi yargısının doğruluk değerini dinleyiciye onaylatmaya çalışmaktadır.

ÖRNEK 4

BD26: *Partinin içinde çok çiçeği burnunda bir ilçe başkanırken bana gelmişti, il başkanlığına aday olmak istiyorum dediği zaman önünü kesmedim, buyur dedim teşvik de ettim hatırlarsan...*

GA20: Evet.

Burada ezgi ve onu oluşturan bileşenlerden işlevsel durakların da desteğiyle şu varsayımların çıkarması amaçlanmıştır:

a) İl başkanlığı deneyim gerektiren bir makamdır.

b) Sen genç ve deneyimsizdin.

c) Beklenen benim bu konuda sana destek vermememdi.

d) Ben buna karşın sana destek verdim.

İlgili varsayımların içerdiği karşıtlığın sezdirilmesi, konuşucunun ey-

leminin dinleyici açısından ne derece önemli olduğunu onaylatmaya yöneliktir. Bu durum (3)'te yer alan G.A'nın sözcüsü düşünülürken daha da anlamlı olacaktır.

Ezginin yanı sıra "çiçeği burnunda" ve "hatırlarsan" kullanımları dinleyicinin dikkatini gerçekleştirildiği söylenen eylemin kendisi açısından önemine odaklamakta ve bir anlamda dinleyiciyi, ilgili önermenin bilgi içeriğini onaylamaya zorlamaktadır.

Dinleyicinin bu sözcüyü, enerjisi düşük bir "evet" formu ile onaylaması da bunun bir kanıtıdır.

Onaylatma sezdirimi içeren sözcelerde, diğer söylemsel düzenlemelerin yanı sıra, bilgisayar çıktılarıyla verilen ton yüksekliği ve enerji tablolarında da görüldüğü gibi, odaklama öncesi kullanılan işlevsel duraklar ve kısa bir süren ezginin ardından yükselen ve aynı kalan, kimi zaman da hafif bir düşüş gösteren bir ezgi görünümü sergilenmektedir.

3.2 Beklenmeyen Sonucu Vurgulama

Hem sözcelere yüklenecek konuşma sezdirimlerinin niteliği, hem de dinleyicinin olası çıkarımları konuşucu/dinleyici ilişkisi, konuşucu ile dinleyicinin bireysel özellikleri ve ilgili art alan bilgileriyle yakından bağlantılıdır. Örneğin birbirini çok yakından tanıyan Ayşe ile Fatma'nın arasında gerçekleşen (5)'teki diyalog bu açıdan son derece anlamlıdır:

ÖRNEK 5

A1: Günaydın Fatma, nasılsın?

F1: Günaydın canım, iyidir. Sınavdan 100 almışım, nasıl olmalıyım.

A2: Sen son zamanlarda hiç gözlük numaranı kontrol ettirdin mi?

F2: Yemin ederim 100 almışım.

(5)'te yer alan A2 açık bir biçimde F1'deki önermenin bilgi içeriğinin beklenmezliğini ya da olağan dışılığını vurgulamaktadır. A2'nin içeriğindeki bu sezdirim F2 ile de desteklenmektedir. Örnek sözcedeki konuşma sezdirimi ve olası çıkarımın işleyişi doğrudan konuşucu dinleyici ilişkisi ve onların birbirleriyle ilgili art alan bilgileri kaynaklıdır.

Beklenmeyen sonucu vurgulama, inanmamazlık, açıklama bekleme, nedenin netleşmediğini belirtme gibi alt amaçları içeren bir söz eylem değeri olarak görülebilir. (6)-(9) arasındaki örnekler de bu amaçları belirginleştirecek niteliktedir.

ÖRNEK 6

2YB1: Sayın E., siz Cumhuriyet tarihinde resim sergisi açan ilk cumhurbaşkanısınız, yanılıyor muyum acaba diye hemen sormak istiyorum.

KE1: Heralde doğrudur.

2YB2: Doğrudur di mi?

2YB3: *Efendim peki bu resim sanatına olan ilginiz nasıl başladı? Acaba yani gizli yeteneğinizi, maşallah biraz önce söylediniz 77 yaşında-yım dediniz, acaba 75 yaşından o yaşlardan sonra mı keşfettiniz, nasıl oldu?*

(6)'da konuşucunun italikle işaretlenmiş sözcesindeki sezdirimler şu varsayımlarla ilgili çıkarımları olası kılmaktadır:

a) Resim yapmaya bu yaştan sonra başlanmaz.

b) Eğer varsa resim yapma yeteneğinizi çok daha önce fark etmeliydiniz.

Böylece konuşucu, dinleyicinin ilgili eylemi hakkında bir inanmazlık sergileyebilmekte ve açıklama gerekliliğini dinleyiciye sezdirmektedir. Ezgi yapısı içinde odaklanan "bu", "nasıl", "gizli", "o yaşlardan sonra" ve "keşfettiniz" birimlerinin eşliğinde sözcedeki işlevsel durakların da katkısı sezdirimin çıkarsanmasında etkilidir. Ayrıca "gizli yetenek" ve "keşfetmek" dizimsel birlikteliği de ezgiye, sezdirimin belirlenmesi açısından eşlik etmektedir. Konuşucunun bildiğini varsaydığımız dinleyici ile ilgili art alan bilgisi ise ezginin ve diğer söylem öğelerinin yardımıyla ilgili çıkarımların yapılabilmesini kolaylaştırmaktadır. Çünkü art alan bilgisi, ilişkilenecek bağıntı noktalarını netleştirmektedir. (6)'da konuşucunun sezdirimsel olarak beklenmeyen sonucu vurgulayışı söylemin sonrasında ve bütününde zaman zaman dinleyiciye ilişkili başka sezdirimleri aktarabilmesini de kolaylaştırmaktadır. Örnek (7) ve (8)'e bu açıdan bakılması gerekir.

ÖRNEK 7

2YB6: *Peki efendim konservatuara falan gitmeyi düşünmediniz mi ya da bir uh...akademiye...*

KE11: Valla o sıralarda konservatuar monservatuar hiç aklımıza gelmezdi, hiç aklımıza gelmezdi.

ÖRNEK 8

2YB15: Evet efendim, tabii hemen bir hatırlatma yapmak istiyorum.

2YB16: ee...Şimdi e.. sizin adınızla resmin ve ressamların, resim sanatının bir şeyi, anısı var..

2YB17: Cumhurbaşkanlığınızda, onu size hep soruyorlar, tabii ben de burda sormak istiyorum.

2YB18: *Sizin o New York'ta bir sergiyi gezerken Picasso'nun bir tablosuna hani bunu ben de yaparım demeniz...*

2YB19: *(gülme) bi de Ankara'da bi şey vardı, bir gene Ankara'da galiba bir Polonyalı ressamın ı.. tablosunu bu müstehcen nedir bu diye kaldırtmıştınız...*

2YB20: *Şimdi, birisi sizin serginize gelse gene aynı şeyleri söylese darılmaz mısınız?*

(7)'deki italik yazılı sözce aracılığıyla konuşucu (6)'ya da bağlı olarak inanmamazlığını sürdürmekte ve dinleyicinin şu çıkarımları yapmasını sağlamaya çalışmaktadır.

a) Madem yeteneğiniz vardı neden ilgili eğitimi almadınız.

b) Resim yapma ile ilgili eğitimi almanız gerekirdi.

Sözcenin ezgi yapısı ve "düşünmediniz mi" parçasının enerji görünümü, ilgili çıkarımların yapılmasında doğrudan etkilidir. Böylece konuşucu, bir anlamda dinleyicinin kendi eylemini yeterince ciddiye almadığını vurgulamakta ve bunu dinleyicinin bu konuda sergilediği genel tavır açısından olağan dışı olarak nitelemektedir. Dinleyicinin yanıtı, ilgili sezdirimin yukarıdaki çıkarımları öngördüğünü açıkça göstermektedir. Dinleyiciye göre "sözü edilen eğitimin alınması gerektiği düşüncesi" o dönemde kimsenin düşünemediği bir sonuçtur. Öyleyse kendi eylemi, konuşucunun sezdirmediği gibi beklenmeyen değil, olağan niteliklidir.

(8)'de ise, yine (6) ve (7)'ye bağlı olarak değer kazanan ezgi, onun bileşenleri olarak düşündüğümüz "ben de", "demeniz", "nedir", "Polonyalı ressamın", "müstehcen", "kaldırtmıştınız" ve "darılmaz mısınız" birimleri üzerindeki odaklar ve metinsel izlek birimleri arasındaki işlevsel duraklar aracılığıyla şu çıkarımları öngören bir sezdirim bulunmaktadır:

a) Siz resimden anlamıyorsunuz.

b) Eğer resimden anlıyorsanız bu tür davranışlarda bulunmamanız gerekirdi.

Özellikle ikinci çıkarım konuşucunun, dinleyiciye sonucun beklenmezliğini işaret etmesini sağlamaktadır. Bir başka deyişle, ilk çıkarım ilgili duruma konuşucunun bakışını, ikinci çıkarım ise dinleyicinin bakış açısıyla ilgili durumun çelişkisini yansıtmaktadır.

Örnek (6), (7) ve (8) arasındaki söylemin konusal ve bilgisel yapısı açısından var olan ilişki, ezginin bir söylem ögesi olarak işleyişinde diğer söylem öğeleriyle etkileşiminin formatlanmasının ne denli önemli olduğunu da açıkça göstermektedir.

Şimdi de ÖRNEK (9)'a bir göz atalım:

ÖRNEK 9

1YB12: Hemen aklıma şey geldi. Sizinle birlikte tabii kadın belediye başkanları bir de medyanın çok ilgisini çekiyor. Şişli belediye başkanı sayın F.G. var. Şimdi, F.G.'yi biz genelde blucinle, botla, saçını belki taramamış ama hep makyajsız bir suratla görüyoruz. Hatta ben bunu merak edip sorduğumda bana şöyle demişti: "Valla ince topuklu ayakkabılarla çamurlu mahallelere gidiliyor."

1YB13: *Şimdi sizi böyle görünce aklıma şey geldi, acaba, Çatalca'nın bütün yolları asfalt ve çamursuz mu?*

GA6: Şimdi, öncelikle F.G. saygı duyduğum bir insan, ancak ben siyasette veya iş hayatında başarılı olmak erkeğe benzemek demek değil, öncelikle ben bir kadını, kadınlığımla da gurur duyuyorum ve toplum beni nasıl görmek istiyorsa her zaman itinalı ve derli toplu olmaya çalışıyorum.

GA7: Ayrıca ince topuk ve bot bence şekilcilik benzetmeleri, çünkü nihayet ben her zaman köylere de giden bir insanım, bagajımda benim bir çift botum var, gerekli olduğu zaman botu bulup giyiyorum.

GA8: Ama Türk kadını temsil ettiğim bir yerde ben şekilcilikten ziyade zevkime, zerafete ve kadın olmanın gereğine inanıyorum.

Bu örnekte, ilgilendiğimiz italik gösterimli sözce, önceki sözcelerle kurduğu bütünlük de düşünüldüğünde, yine konuşucunun bir sezdiriminin taşıyıcısı durumundadır. Ezginin de katkısıyla konuşucu bir karşılaştırma ve beraberinde karşıtlık ilişkilendirmesi yaparak söz konusu durumdaki olağan dışılığa dikkat çekmeye çalışmaktadır.

Bu durumda olası çıkarımlar şöyle oluşmaktadır:

- a) Tabii ki Çatalca'da her yer asfalt değil.
- b) Giyim tarzınız her yere gitmeye uygun değil.
- c) Öyleyse siz F.G gibi bir belediye başkanı değilsiniz.

G.A'nın yanıtı bütün bu çıkarımlarla ilişkilenebilir, ayrıca Y.B'nin sözcesinde vurgulanan karşılaştırma ve karşıtlığı da reddederek sezdirilen tersine var olan durum "olağandır" iletisi taşımaktadır.

Sözcelerin beklenmeyen sonucu vurgulama sezdirimi, yine bilgisayar çıktılarında da görüleceği gibi ezginin işlevsel duraktan sonra yükselmesi, odaklanan birime kadar aynı düzeyde sürerek odak noktasından sonra orta bir düşüş göstermesiyle belirginleşmektedir.

3.3 Düzeltme

Düzeltme, konuşucunun önceki bir sözceyi, kendi bakış açısıyla yeniden yorumlama gereği duyduğunu sezdiren bir söz eylemdir. Açıklama, hatırlatma ya da doğrudan reddetme gibi alt amaçları kapsayan düzeltme söz eylemi ile, bu sezdirim ön plana çıkarılmaktadır.

Düzeltme iletisi taşıyan sözceler çoğunlukla onaylatma iletisi içeren sözcelerin karşısında oluşan sözceler konumundadır. Aşağıda düzeltme sezdirimi taşıyan kimi örnekler yer almaktadır.

ÖRNEK 10

1YB2: Efendim şimdi politikacılar birbirlerinden ayırmak için bazı tabirler kullanır, işte D.'nin mavi gözleri diyoruz, fakat geçen gün de sayın başbakanımız bir basın toplantısı yaptı ve kendisini morına balığına benzetti. Acaba böyle bir toplantı yapsaydınız, siz kendinizi neye benzetirdiniz?

BD2: Valla bilmiyorum, hiç düşünmedim, kendime benzetirdim heralde.

1YB3: Peki siz acaba neye benzetirdiniz?

GA2: Benim hemen G.A. deyince anneliğim geliyor, heralde bir anneye benzetirdim.

1YB4: Yani başbakanımız gibi balığa...ya da herhangi bir...

GA3: *Tabii orda bir amaç var. Morina balığı derken pek çok, çok sayıda yumurtlayan bir balık olduğu için, o yaptığı hizmetlere benzetmiş kendisine değil, onu ayırmak lazım.*

1YB5: Kendisini balığa benzetmiş yaptığı hizmetler açısından.

GA4: Hayır yaptığı hizmetleri balığa, morina balığına benzetti.

(10)'daki italik yazılı sözcü konuşucunun önceki sözcenin şu çıkarımları olası kılması nedeniyle duyduğu rahatsızlığı ve çıkarımları farklı bir bağıntı noktasına yönlendirerek düzeltme isteğini örneklemektedir.

a) Başbakanın benzetmesi alışılmamış ve gariptir.

b) Siz de böyle düşünüyor olmalısınız.

Böylece kendi bakış açısını netleştirip, önceki önermenin içeriğini istediği yönde belirginleştirmektedir. Odaklanan "amaç" ögesi ve işlevsel duraklar art alan bilgilerinin eşliğinde bu durumun söyleme yansımasını sağlamaktadır.

Söylemin izleyen parçası da G.A'nın ısrarla kendi bakış açısını önde tutma gerekliliği duyduğunu gösterecektir.

ÖRNEK (11) ve (12)'de de benzer amaçlı düzeltme iletileri bulunmaktadır.

ÖRNEK 11

1YB6: Evet, peki şimdi, sizin beraberliğiniz bir partinin kuruluşundan geliyor. sayın D.'nin kuruluşunu yaptığı D.M. Partisinde biraraya geliniz ve G.A.'yı bir anlamda politikaya soktunuz, değil mi?

BD2: Şöyle oldu, babası benim eskiden tanıdığım arkadaşım, taa Vakko fabrikasında ben genel müdürken yanımızda babasının lokantası vardı, oradan tanıştık. Ben partiyi kurarken babası da gelmişti, bu arada babasının tavsiyesiyle G.'yi bizim kurduğumuz partiye aldık ve partinin Çatalca ilçe başkanı yaptık, yani böylece siyasete girmiş oldu G.

GA5: *Tabii aslında...Sayın D.'nin bilmediği birşey var. Önce ben politikaya girdim sonra babama kuruculuk teklif etti, sayın D.'nin haberi dışında o belki. Ben ilçe başkanlığı teklifiyle il başkanım sie getirmişti, ayrı bir toplantıda babam olduğunu bilmeden kuruculuk teklif etmiş kendisine...*

ÖRNEK 12

1YB22: Efendim sizin politik çizginiz çok ilginç. İstanbul belediye başkanı olarak hizmetleriniz oldu, hakikaten, medyada belediye başkanı olduğunuz sürece bir numaradınız.

1YB23: Sonra seçimleri kaybettiniz, bunun birçok nedenleri var, tabii bunu burda tartışmayacağız.

1YB24: Ondan sonra bir parti kurdunuz, sonra partiyi feshettiniz, sonra genel başkan adayı oldunuz D.Y.P.'ye, sonra tekrar vazgeçtiniz, sanki yaptığını işlerde bir adım hızlı hızlı gidiyorsunuz, sonra birden geri dönüyorsunuz gibi, böyle bir şey sezinledim ben açıkçası.

.....

BD20: *Benimkisi istikrarsızlık değil, tam tersine, son derece ülke için istikrar arayan bir insan olarak bu kararları aldım ve ülkeme de hizmet ettiğime inanıyorum bu yönüyle.*

(11)'deki italik yazılı sözcüde sergilenen düzeltme, katılımcıların statüleri de düşünüldüğünde oldukça ilgi çekici olmaktadır. Bu sözcü, konuşucunun mesleki yaşamındaki ilerlemenin kendi yetenekleri nedeniyle mi yoksa yalnızca desteklendiği için mi olduğunu açıklamaya dönüktür. Düzelti amacı, konuşucunun bakış açısının bağlamda yer alan önceki sözcüenin bilgi içeriğiyle örtüşmediğini sezdirmekte ve önceki sözcüenin doğruluk değerinin tartışılır olduğunu belirtme kaygısı taşımaktadır. Bir ezgi bileşeni olarak işlevsel durak ve odaklar ilgili sezdirimin yansıtılmasına katkıda bulunmaktadır.

(12)'de ise düzeltme yine konuşucunun, yaptıklarının hiç de sezdirildiği gibi değerlendirilemeyeceğini belirtme amacına yöneliktir. Ezgi düzenlemesinin de eşliğinde, burada yapılanları savunma ve konuşucu açısından doğruluğuna dikkat çekme kaygısı açıkça kendini göstermektedir.

Düzeltilme sezdirimi içeren sözcelerde çıktılardan da izleneceği gibi, yükselen ve düzeltinin bilgi içeriğini işaret eden bir süren ezgi görünümü diğer söylemsel düzenlemeler yanında kendini göstermektedir.

4. Sonuç

Söylemde ezgi, özellikle konuşma sezdirimlerinin aktarılışında ve yorumlamayı temellendiren çıkarımların oluşturmunda egemen öge konumundadır. Bu yönüyle ezgi, söylemin dilsel yapısının soyut, mantıksal düzeyde genişletilebilmesini ve bu genişlemenin dinleyici tarafından çikarsanmasını sağlamaktadır.

Ezginin söylemdeki bu rolü, diğer söylem öğeleriyle etkileşimi ölçüsünde daha da belirginleşmektedir. Çünkü, ezginin söylemdeki anlamlarından değil bu etkileşimi içeren kullanım değerlerinden sözedilebilir.

Anadili konuşucularının söylemdeki sezdirimleri yapılandırma ve çikarsamada ezgiyi belirleyici bir araç olarak kullanması, ezginin işlevlerinin bireyin sezgisel dilbilgisiyle ilişkilendiğini göstermektedir. Bu yönüyle ezgi, toplumsal uzlaşmaya da dayalı olarak edinilen bir dilsel birim değeri kazanmaktadır.

Konuşma sezdirimlerinin niteliği ve sayısı konuşma durumlarıyla ilgili ezgi görünümünün niteliği ve sayısı ile doğru orantılıdır. Bu durumda ezgiyi sorgulama, yalnızca ezgi eğrilerini ve farklı ezgi görünümünü saptama ile sınırlı tutulamaz. Çünkü açık uçlu bir çikarsama süreci olan anlamlandırma, önceden belirlenmiş kurallarla tanımlanamaz. Tıpkı, konuşucunun üretim aşamasındaki amaçlarının sınırlanamayışı gibi...

* Bu yazı Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Mayıs 1995'te düzenlenen IX. Dilbilim Kurultayı'na bildiri olarak sunulmuş ve *IX. Dilbilim Kurultayı Bildirileri*, Bolu, 1996 içinde önemli bir bölümü eksik olarak yayımlanmıştır.

NOTLAR

1. Ezginin yüklenebileceği kullanımsal değerlerin önemi, Danes'in şu belirlemesi düşünüldüğünde daha da belirginleşecektir:

"Sözcenin işlevsel görünümüne parçalarüstü sesbilimsel yapı işaret eder. Yani, sözcede iletişimsel dinamizmin en yüksek olduğu noktaları belirleyen bu yapıdır"(1972:227).

2. Örneğin Demircan(1983:77), ezgilemenin katılmadığı bir sözdizimi incelemesinin hiçbir zaman tam bir inceleme sayılamayacağını belirterek, bir anlamda ezgi ve diğer söylem öğeleri arasındaki etkileşimin bir yönünü de vurgulamaktadır.

3. Örneklem bağlamındaki sözceler, bilgisayar ortamına, IBM PC uyumlu bir bilgisayara takılan Sound Blaster kartı aracılığıyla aktarılmıştır. Aktarım işlemi sırasında saniyede 8000 örnek alınmış, parametreler 22.5 milisaniyelik (8000 Hz. de 180 örneğe karşılık gelmektedir) çerçeveler üzerinden hesaplanmıştır. Hesaplanan bu parametreler sözcelerin pitch (perde) frekanslarıyla rms(enerji) görünümünü sergilemektedir. Ek-1'de, örnek

sözcelerin hem pitch(perde) hem de rms(enerji) görünümünün birarada verilmesinin nedeni, bir sözcedeki perde iniş çıkışlarıyla enerji yoğunluğunun kimi zaman farklı olan görünüşlerini gösterebilmektir.

Ek-2'de ise örnek sözceleri içeren söylemlerin yazıya aktarılmış biçimleri yer almaktadır.

4.Bu konuda toplu bilgi için bkz.Halliday-Hasan 1985:17.

5.Bu üç işlev konusunda ayrıntılı bilgi için bkz.Halliday-Hasan 1976:26-27; Halliday 1978:112-113.

6.Bu çalışmalar konusunda ayrıntılı bilgi için bkz.Gumperz 1982:107-118; Demircan 1983:72-76; Selen 1973:40-43.

7.Bu çalışmada anlamlamamın bir çıkarımsal süreç olarak nitelendirilişinde Sperber-Wilson 1986:172-193 ve Doğan 1990:67-69'daki görüşlere dayanılmıştır.

8.Halliday 1970:29'dan uyarladığımız aşağıdaki örnek bu saptama açısından belirgin değerler yüklenecektir.Burada Lipka 1977:137'de de belirtildiği gibi hangi ezgi yapısının normal olduğunu belirlemek olası değildir. Bu örnekte ezgi açıkça konuşucunun amacına bağlıdır ve Lipka'nın da belirttiği gibi, eğer bir zihin okuyucu değilsek hangi kalıbın seçileceğini kestirebilmemiz de olası olmayacaktır.

Elleen (Buraya gel!, Burada dur!) düşen

Elleen (Sen misin? Neredesin?) yükselen

EI/LEEN (Dinle! Sana birşey söylüyorum) hafif yükselen(pretonic)

EI/leen (Seni uyarıyorum!) hafif yükselen

9.Ezginin sözcenin işleviyle ilişkisi ve söylem bağlamında belirgin deyişsel ve kullamımsal değerler yüklenebilme konusundaki duyarlılığına Brazil 1984:46; Gibbon 1984:165-166 ve Halliday 1985:271'de de dikkat çekilmektedir.

KAYNAKÇA

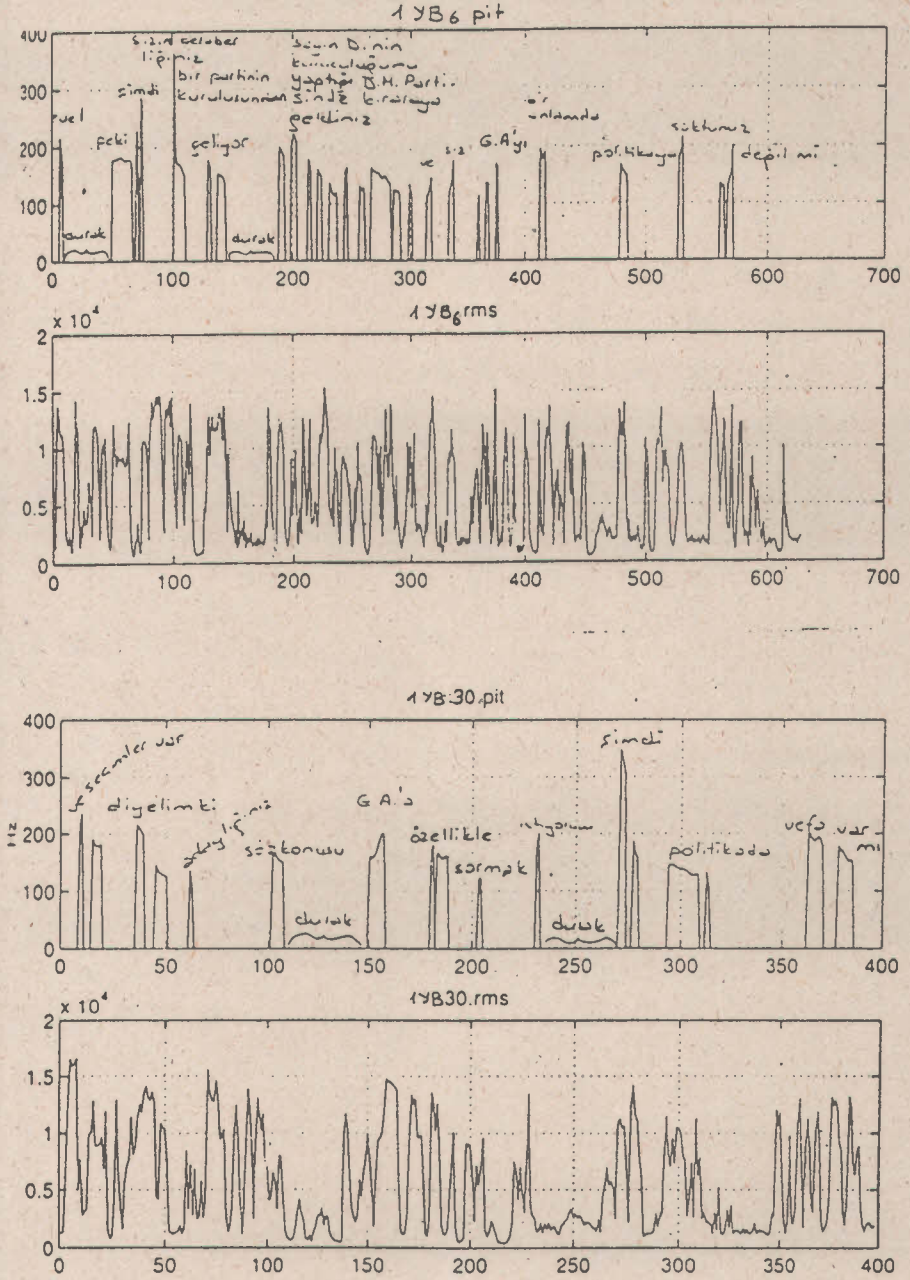
Boves,L.ve diğ.(1984),"Automatic transcription of intonation in Dutch": Intonation ,Accent and Rhythm, Studies in Discourse Phonology, (Der.)D.Gibbon ve H.Richter, W.de Gruyter,Berlin,s.20-45.

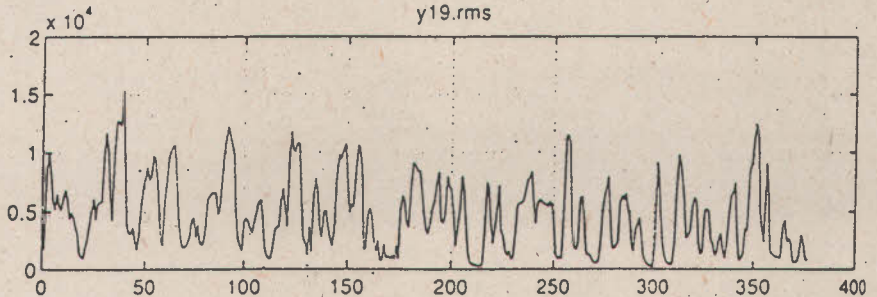
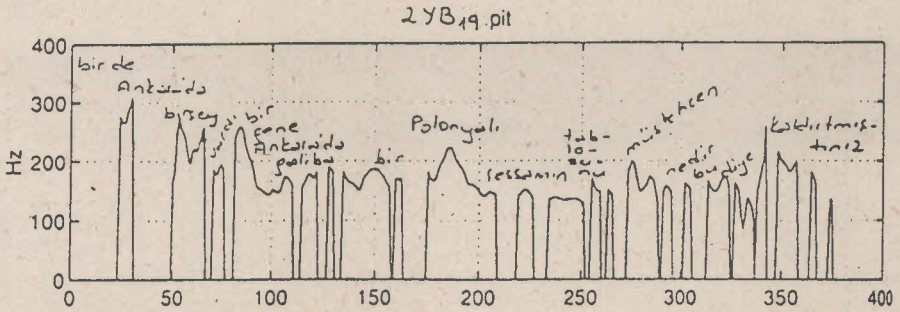
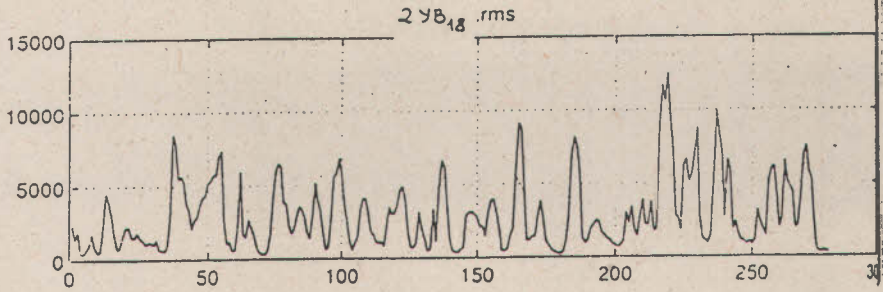
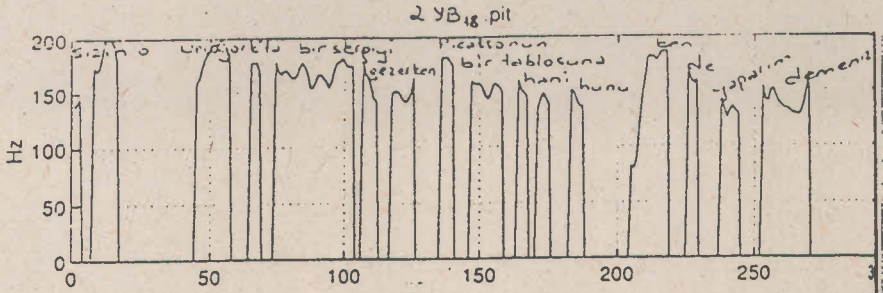
Brazil,D.(1984), "The intonation of sentences read aloud":Intonation, Accent and Rhythm, Studies in Discourse Phonology, (Der.)D.Gibbon ve H.Richter,W.de Gruyter,Berlin,s.46-66.

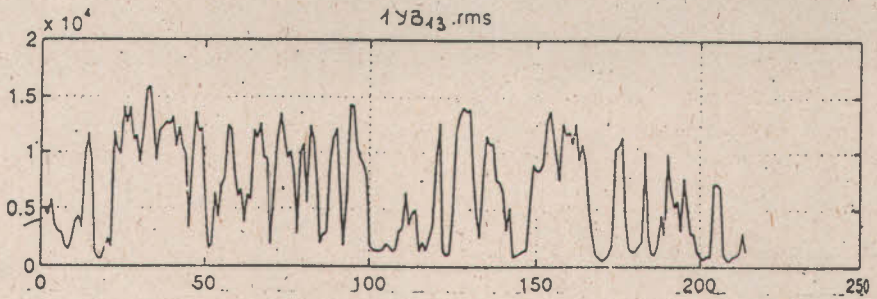
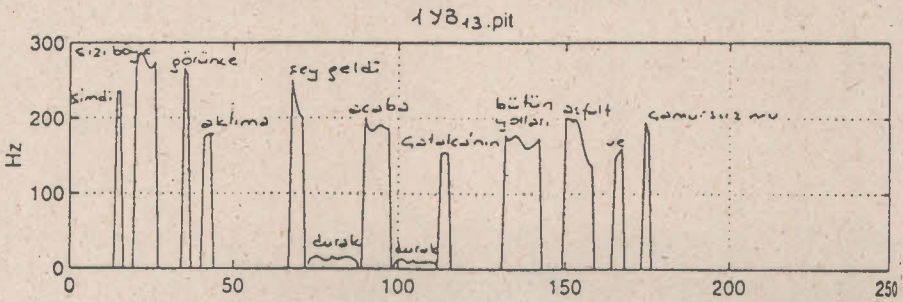
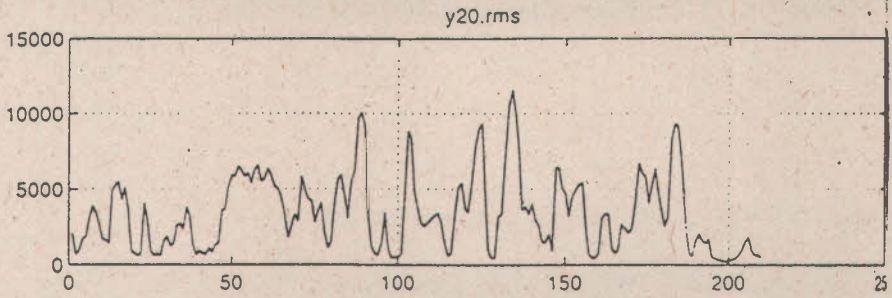
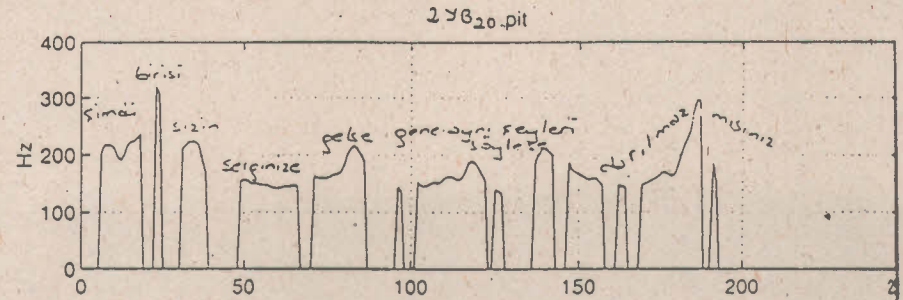
Danes,F.(1972),"Order of elements and sentence intonation": Intonation, (Der.)D.Bolinger,Harmondsworth,s.216-232.

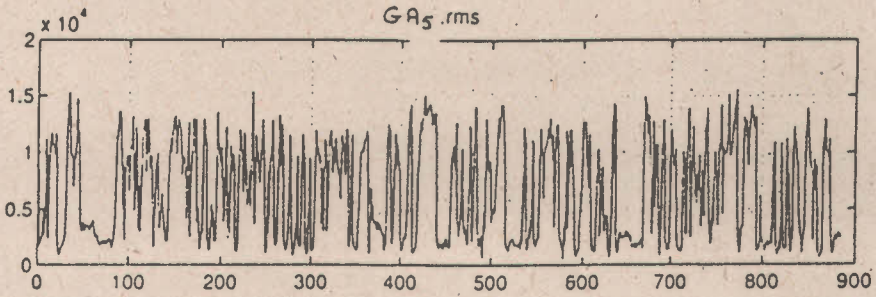
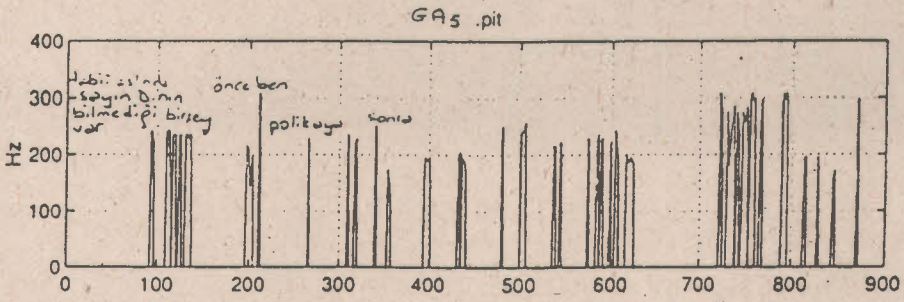
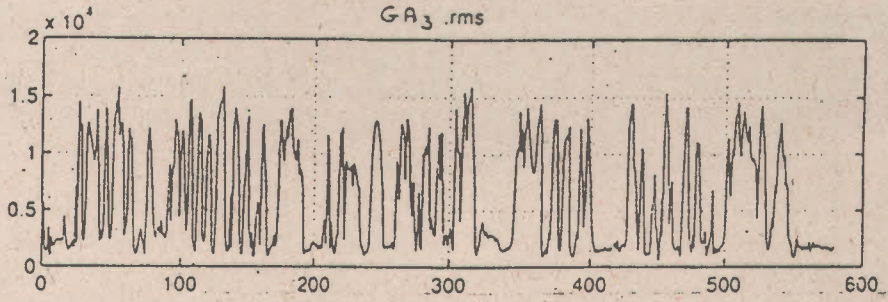
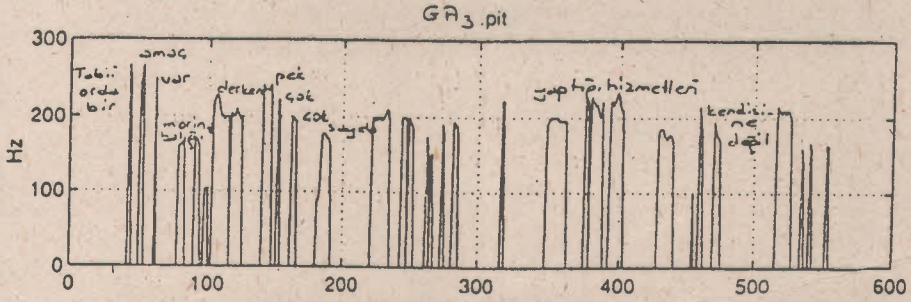
- Demircan,Ö.(1983),"Türkçe Ezgilemeye Giriş":TDAY Belleten 1980-81,TDK yay.,Ankara,s.65-79.
- Doğan,G.(1990),"Bir Edimbilim Kuramı Olarak Bağıntı":Dilbilim Araştırmaları 1990,Ankara,s.63-73.
- Gibbon,D.(1984),"Intonation as an adaptive process":Intonation,Accent and Rhythm, Studies in Discourse Phonology, (Der.)D.Gibbon ve H.Richter,W.de Gruyter,Berlin,s.165-192.
- Gumperz,J.J.(1982), Discourse Strategies,Cambridge Üniv. yay.,New York.
- Halliday,M.A.K.(1970), A Course in Spoken English:Intonation, Oxford.
- _____ (1973),Explorations in the Functions of Languages, Londra.
- Halliday,M.A.K.,Hasan,R.(1976), Cohesion in English, Longman,Londra.
- Halliday,M.A.K.(1978), Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning, E.Arnold, Londra.
- Halliday,M.A.K.,Hasan,R.(1985), Language,Context and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective, Oxford Üniv.yay., Londra.
- Halliday,M.A.K.(1985), An Introduction to Functional Grammar, E.Arnold, Londra.
- Lindner,G.(1981), Grundlagen und Anwendung der Phonetik, Akademie-Verlag, Berlin.
- Lipka,L.(1977), "Functional sentence perspective, intonation and the speaker": Grundbegriffe und Hauptströmungen der Linguistik, (Der.) C. Gutknecht, Hoffmann ve Campe, Hamburg, s.133-141.
- Selen,N.(1973), Entonasyon Analizleri, DTCF yay.,Ankara.
- Sperber,D.Wilson,D.(1986), Relevance: Communication and Cognition, Blackwell, Oxford.

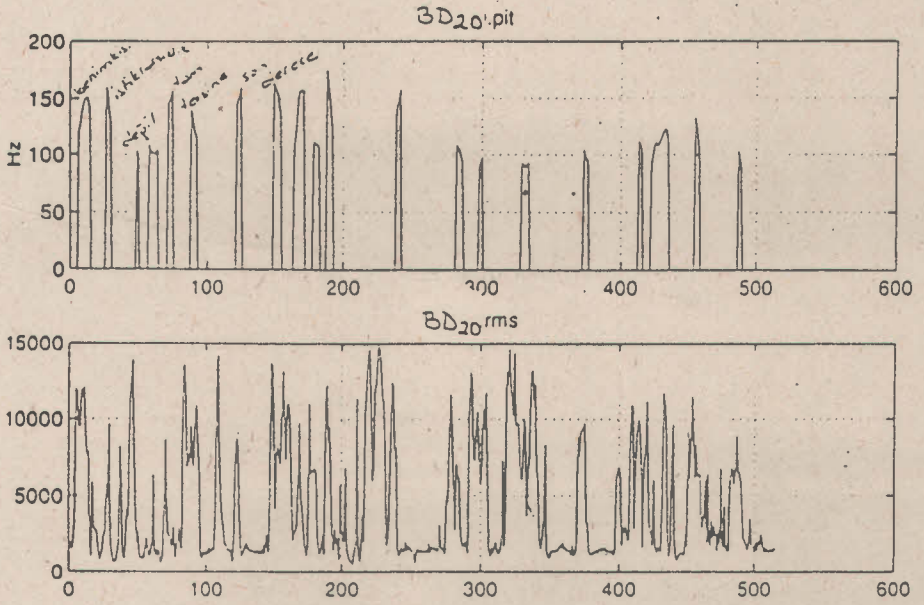
Ek-1

Ek-2

Metin-1

YB1: Efendim merhaba,birinci sayfaya hoşgeldiniz.Birinci sayfanın bu haftaki konukları iki politikacı; ortaklıkları ve benzer yönleriyle, mavi gözlü BD ile inci küpeli GA. Hoşgeldiniz.

GA1: Hoşbulduk.

YB2: Efendim şimdi politikacılar birbirlerinden ayırtmak için bazı tabirler kullanır, işte D.nin mavi gözleri diyoruz.Fakat geçen gün de sayın başbakanımız bir basın toplantısı yaptı ve kendisini morina balığına benzetti. Acaba böyle bir toplantı yapsaydınız, siz kendinizi neye benzetirdiniz?

BD1: Vaıla bilmiyorum, hiç düşünmedim, kendime benzetirdim herhalde...

YB3: Peki siz acaba neye benzetirdiniz?

GA2: Benim hemen G.A.deyince aklıma anneliğim geliyor, herhalde bir anneye benzetirdim.

YB4: Yani başbakanımız gibi bir balığa...ya da herhangi bir...

GA3: Tabii orda bir amaç var. Morina balığı derken pek çok, çok sayıda yumurtlayan bir balık olduğu için o, yaptığı hizmetlere benzetmiş kendisine değil.

YB5: Kendisini balığa benzetmiş yaptığı hizmetler açısından.

GA4: Hayır, yaptığı hizmetleri balığa, morina balığına benzetti.

YB6: Evet,peki şimdi, sizin beraberliğiniz bir partinin kuruluşundan geliyor, sayın D.nin kuruluşunu yaptığı D.M.Partisinde biraraya geldiniz ve siz G.A.yı bir anlamda politikaya soktunuz,değil mi?

BD2: Şöyle oldu,babası benim eskiden tanıdığım arkadaşım,taa Vakko fabrikasında ben genel müdürken yanımızda babasının lokantası vardı,oradan tanıştık. Ben partiyi kurarken babası da gelmişti, bu arada babasının tavsiyesiyle G.yi bizim kurduğumuz partiye aldık ve partinin Çatalca ilçe başkanı yaptık, yani böylece siyasete girmiş oldu G.

GA5: Tabii aslında...Sayın D.nin bilmediği birşey var.Önce ben politikaya girdem sonra babama kuruculuk teklif etti, sayın D.nin haberi dışında o belki. Ben ilçe başkanlığı teklifiyle il başkanı size getirmişti,ayrı bir toplantıda babam olduğunu bilmeden kuruculuk teklif etmiş kendisine.

YB7: Sizin genelde politik çizginizde sanki kadınları daha fazla tercih ediyormuşunuz gibi bir durum var,doğru mu bu, yani benim yorumum böyle.

BD3: Şöyle, ben Türkiye'de kadınların sadece politikaya değil her konuda iş hayatında yerlerini almasını mutlaka şart olarak görüyorum. Çünkü kadınlar sosyal hayatla iş hayatında,politikada yerlerini aldıkları zaman Türkiye'nin vitesi geriye takma imkanları uzaklaşır.

BD4: O bakımdan,kadınları ikinci sınıf vatandaş sayan sistemler dünyanın hiçbir yerinde geçerli olamaz ve öyle bir ülkede kalkınma da mümkün değildir.

YB8: Yani si kadınları diğer politikacılardan daha mı fazla seviyorsunuz,sayınD.?

BD5: İı. şöyle söyleyim,daha çok saygı duyuyorum ve de güveniyorum ben kadınlara.Mesela,İstanbul belediye başkanı iken Cumhuriyet tarihinde en fazla sayıda kadını belirli, etkili,yetkili yerlere koyduk.Onların sayesinde çok şükür büyük hizmetler yaptık diyelim veyahut da en azından yanlışlar yapılmasını önlediler.

YB9: Sonra partiyi kurdunuz,il başkanınız da bir kadındı...

BD6: İstanbul il başkanı da kadındı, merkez kararda yarı yarıya karın arkadaşımız vardı,yani daha doğrusu ben şunu söylüyeyim,kadın veya erkek ayrımı yapılmaması lazım.Bu anlamda da partilerin kadın kolları vs.var.Böyle kollara da karşıyım ben,niye niye yani kadın kolları var.Kadın erkek kolu diye birşey olmaz.Başarılı olan,becerili olan gelir,çalışır.

YB10: Peki bütün bunlardan sonra DYP genel başkanlık seçiminde bir kadının,T.Ç.nin karşısına çıktınız.

BD7: Kadın olduğu için karşı çıkmadım,kendimi ondan daha iyi bu hizmetleri verecek olarak gördüm onun için karşı çıktım.

BD8: Yoksa,kadın olduğu için önünü kesmeye çalışmadım,hayır değil...

YB11: Ve hemen şimdi G.A.ya dönüyorsunuz.G.hanım siz,Çatalca belediye başkanı olarak, böyle moda dergilerinden fırlamış gibisiniz, şu anda çok şıksınız.

YB12: Hemen aklıma şey geldi.Sizinle birlikte tabii kadın belediye başkanları bir de medyanın çok ilgisini çekiyor.Şişli belediye başkanı sayın F.G.var.Şimdi,F.G.yi biz genel-de blucinle,botla,saçını belki taramamış ama hep makyajsız bir suratla görüyoruz.Hatta ben bunu merak edip sorduğumda bana şöyle demişti:"Valla,ince topuklu ayakkabılarla çamurlu mahallelere gidilmiyor."

YB13: Şimdi sizi böyle görünce aklıma şey geldi,acaba,Çatalca'nın bütün yolları asfalt ve çamursuz mu?

GA6: Şimdi,öncelikle F.G.saygı duyduğum bir insan,ancak ben siyasette veya iş hayatında başarılı olmak erkeğe benzemek demek değil,öncelikle ben bir kadıyım,kadınlığımla da gurur duyuyorum ve toplum beni nasıl görmek istiyorsa her zaman itinalı ve derli toplu olmaya çalışıyorum.

GA7: Ayrıca ince topuk ve bot bence şekilcilik benzetmeleri,çünkü nihayet ben her zaman köylere de giden bir insanım,bagajımda benim bir çift botum var,gerekli olduğu zaman botu bulup giyiyorum.

GA8: Ama Türk kadını temsil ettiğim bir yerde ben şekilcilikten ziyade zevkime,zarafete ve kadın olmanın gereğine inanıyorum.

YB14: Diyorsunuz,böylece bu çizginiz ayrılmış oluyor.

YB15: Şimdi efendim astroloğlara göre siz yengeç burcundansınız.

BD9: Göre değil,yengeç burcunda

YB16: Eee.. şimdi,yengeç burcu özelliklerini şöyle yazıyor.Alıngan,aceleci,herşeyi seviyor ama mahcup ve kışkanç,çekingen.Gerçekten kışkanç mısınız siz sayın D.?

BD10: Bilmiyorum,zannediyorum ki ben hiç kıskanç değilim.

YB17: Yani kişisel olarak veya mesleki hayatınızda...

BD11: Hayır,kıskanç değilim.

YB18: Hiçbir şeyi kıskanmadınız mı acaba, yani S.yi İstanbul'dan kıskanmadını mı?

BD12: Hayır hiç kıskanmadım,keşke başarılı olsaydı diye dua da ettim ama tersi oldu ne yapayım...

YB19: O başka bir yorum da..Şimdi,başbakanımız kadın olunca tabii erkek politikacılar da bıyıklarını kesmeye başladılar.Siz böyle birşey düşünüyor musunuz?

BD13: Hiç aklımın kenarından geçmedi,başkasına göre hareket edeceksem ben olmam.

YB20: Yani böyle bir akım vardı ve sayın İ. de bunu desteklemişti,sonra işte parlamentoda bir sürü milletvekili,bakan bıyıklarını kestiler,ama siz böyle bir şey düşün...

BD14: Valla onların sorunu bu,benim sorunum değil yani...

YB21: Evet yani bıyığa devam diyorsunuz.

YB22: Efendim,sizin politik çiginiz çok ilginç.İstanbul belediye başkanı olarak hizmetleriniz oldu,hakikaten medyada belediye başkanı olduğunuz sürece bir numaradaysınız.

YB23: Sonra seçimleri kaybettiniz,bunun birçok nedenleri var,tabii bunu burada anlatmayacağız..uzun çok uzun...(BD:politikaya girer),evet.

YB24: Ondan sonra bir parti kurdunuz,sonra partiyi feshettiniz,sonra genel başkan adayı oldunuz DYP'ye,sonra tekrar vazgeçtiniz..Sanki yaptığımız işlerde bir adım hızlı hızlı gidiyorsunuz,sonra birden geri dönüyorsunuz gibi...böyle bir şey sezinledim ben açıkçası.

BD15: Hayır öyle değil,bakın ben size söyleyeyim,partiyi kapatmamızın bir tek nedeni vardır o da 1991'de oyların bölünmesi,siyasi partilerin çokluğu Türkiye'de istikrarsız bir siyasi yapı dolayısıyla devlet yapısı ortaya çıkaracaktı,bunu gördük,devlet mi vatan mı parti mi dedik ve partiyi kapattık.

BD16: Bugün olsa aynı şeyi yapardık ancak(YB:Peki tepki aldınız mı o dönemde?).

BD17: Tabii ki arkadaşlarımızın bir kısmından tepki aldık,bir kısmı destekledi ama önemli olan tekrar söylüyorum bu parti enflasyonuna Türkiye'nin dayanması mümkün değildir ve bu Türkiye'ye maalesef istikrarsızlık getiriyor.

BD18: Keşke herkes Türkiye'de benim yaptığımı yapabilse de,bu fedakarlığı yapabilse de..200 bin kilometre bir yılda koşarak o partiyi kurduk yerleştirdik ve de ülke için kapattık.Karşılığında da kimseden hiçbir koltuk istemedik,onu size söyleyeyim.

BD19: Ha,dolayısıyla pazarlıksız,önkoşulsuz..böyle şu anda mesela sol kendi arasında üç parti birleşebilse,sen genel başkan ben genel başkan olacağım,sen il başkanı ben il başkanı olacağım kavgasını bıraksalar da bir avuç insan Türkiye'deki siyaseti birleştirip bütünleştirebilse de Türkiye müstakar,istikrarlı bir ülke haline gelse,Türkiye'nin bir sürü sorunu o zaman çözümlür.

BD20: Benimkisi istikrarsızlık değil,tam tersine son derece ülke için istikrar arayan bir insan olarak bu kararları aldım ve ülkeme de hizmet ettiğime inanıyorum bu yönüyle.

YB25: Evet,G.A.ya dönüyorum,iki çocuk annesi,Çatalca belediye başkanlığı,nasıl evle bu kadar yoğun işi birbirinden ayırt edebiliyorsunuz?

GA9: Hepsi siyasette de olduğu gibi özel hayatınızda ve aile hayatınızdaki dengeye bakıyor.

YB26: Eşinizden çok büyük destek görüyorsunuz.

GA10: Çok,yani bugün her başarılı erkeğin arkasında bir kadın olduğuna inanılır.Bence her başarılı kadın arkasında da bir erkek mutlaka vardır(YB: Çok doğru).

GA11: hı hı..bunlar iyi bir dengeyle yürüyor..

GA12: Ee..ben sayın D.nin dediğine bir ekleme yapmak istiyorum.DMP'nin kapatılması bir zorunluluktu,gerçi o zaman çeşitli tepkiler aldı ama ben o tepkilerin içinde olmadım,daha önce istifa etmişim ve DYP'ye geçmişim,zorunluluktu, orada katılıyorum.

YB27: Evet,şimdi tabii sizin politikadaki birlikteliğiniz yine aynı parti içinde devam ediyor,benim aklıma birşey geldi,önümüzdeki yıl 1994 Martında yerel seçimler var.

YB28: Şimdi diyelim ki parti içinden ikiniz de..sayın D.gülmeye başladı(BD:Lafı oraya getireceğini biliyordum).

YB29: Ama bu yani,İstanbul ve D. o kadar birbirine bütünleşmiş ki bunu sormadan yapamazdım doğrusu.

YB30: Ve seçimler var,diyelim ki adaylığınız söz konusu, şimdi, G.A.ya özellikle sormak istiyorum,politikada vefa var mı?

GA13: Bana mı sordunuz?

YB31: Evet.

GA14: Şimdi öncelikle şunu belirtmek istiyorum,bugüne kadar pekçok şekilde çeşitli adayların ismi geçiyor,bu adaylar içinde bir hanımın isminin geçmesi dahi Türk kadınları için bir mutluluktur,yalnız,benim böyle bir kararım yoktur.

GA15: Bu kararı benim siyasi partim ancak verebilir veya vermeyebilir,ben Çatalca belediye başkanlığı makamı dahil herhangi bir yere karar vermiş değilim,henüz erkendir,Türkiye'nin gündeminde çok farklı konular vardır.

GA16: Ama İstanbul seçimleri çok önemli gözüktüğü için erken gündeme getirilmiş bir konudur,ben siyasi partimin emrindeyim.

GA17: Eee.. çünkü siyasi parti hiyerarşisinde ancak halka hizmet edebiliyorsunuz,halkın hizmetinde,emrinde olan bir insan da mensubu olduğu siyasi partinin sadece bir parçasıdır,önünde değildir,inancım bu.

YB32: Yani şimdi bundan ne çıkarmam gerektiğini şöyle siz konuşurken düşünüyorum,yani partim böyle birşeye evet derse ben hazırım anlamı mı çıkartabiliyoruz?

GA18: Ben daha o kararı vermiş değilim henüz,ben öyle bir yere aday adaylığı kararını da vermiş değilim,partim de gündemine henüz bunu almamıştır, önümüzde güzel bir

kongre yaşayacağız o var, Türkiye'nin gündeminde çok önemli meseleler var, zannediyorum yılbaşından sonra ancak gündeme gelecek bir konu.

YB33: Efendim siz ne diyorsunuz bu konuda?

BD21: Vefa konusunda mı?

BD22: Şimdi şunu söyleyim, politikada vefadan evvel insanlıkta vefa olması lazım.

BD23: Politikacılar da herşeyden evvel insan olmaları lazım, iyi insan olmaları lazım, dolayısıyla vefa politikada da olması lazım.

BD24: Yani politikada vefa yoktur sözü doğru bir söz değildir, onu söylemek istiyorum.

YB34: Evet efendim siz de politikada vefa olmalıdır dediniz, vardır demediniz.

BD25: Ha.. onu da söyleyim, kızımız, benim kızım sayılır, benim karşımda eğer aday olursa, ondan da çok mutlu olurum, çünkü yetiştirdiğim insanlar bana, benimle boy ölçüşebilecek noktaya gelmişse, o benim gururum olur.

GA19: Biz nasılsa aynı siyasi partideyiz, dolayısıyla ben kendimizi hiçbir zaman rakip de görmedim veya rakibe de görmüyorum.

BD26: Partinin içinde çok çiçeği burnunda bir ilçe başkanırken bana gelmişti, il başkanlığına aday olmak istiyorum dediği zaman önünü kesmedim, buyur dedim, teşvik de ettim, hatırlarsan...

GA20: Evet.

YB35: Şimdi ben bu birinci sayfanın bir imza şeyi var, onu sizden rica ediyorum lütfen, geleneğimiz.

YB36: İsterseniz şöyle yapın, şurada S.nin imzası var.

YB37: Sayın A.dan da rica edelim.

GA21: Ben de atayım. Benim ilk çıktığım programdı, Y.hanımın programı ve bana çok uğur getirdi.

YB38: Umut ederim yakında biraz önce söylediğiniz tablo gerçekleşirse iyi bir politik çerçevede sizleri de görmüş oluruz.

Metin-2

YB1: ıh Sayın E. siz Cumhuriyet tarihinde resim sergisi açan ilk cumhurbaşkanı-sınız yanılıyor muyum acaba diye hemen sormak istiyorum.

KE1: Heralde doğrudur.

YB2: Doğrudur di mi?

YB3: Efendim peki bu resim sanatına olan ilginiz nasıl başladı? Acaba yani gizli yeteneğinizi maşallah biraz önce söylediniz, 77 yaşındayım dediniz. Acaba 75 yaşından o yaşlardan sonra mı keşfettiniz, nasıl oldu?

KE2: Efenim bu benim çocukluk ıh çağlarımda başladı.

YB4: Evet

KE3: İlkokulu bitirip orta okula geçtikten sonra resim derslerine olan hevesim daha arttı.

KE4: Bu arada son sınıf öğrencilerinden bir arkadaşım vardı. İsmi Zeki'ydi, hiç unutmam.

YB5: Hı hı

KE5: Kara kalem resim büyütürdü böyle vesikalık fotoğraflardan,ıh

KE6: ıh hoşlanmaya başladım.

KE7: ıh kendisiyle şey temas kurdum, nasıl yaptığını öğrendim. O da bana anlattı. Karelere bölmek suretiyle filan

KE8: Ben de başladım.

KE9: Başladım ve yaptıkça ona ıh o da bana öğretmenlik yaptı.

KE10: Ve sevdim bu işi, kara kalemle başladım. Sonra..

YB6: Peki efendim konservatuvara falan gitmeyi düşünmediniz mi ya da bir ıh akademiyeye...

KE11: Valla o sıralarda konservatuvar monservatuvar hiç aklımıza gelmezdi, hiç aklımıza gelmezdi.

KE12: eee...ortaokulda devam ettim sonra liseye geçtim.

KE13: Kadıköyü'nde okurken orada yapamadım.

KE14: Askeri liseye, 10. sınıfa girince orada başladım.

YB7: Evet

KE15: Ve orda resim yapmaya başlayınca da beni ,mecmua yapırdı her sene mezun olanlardan, o gruba aldılar. Mecmuanın tanzim, tanzim eden grubuna..

KE16: Orda devam ettim, harbiyede devam ettim, topçu okulunda devam ettim, kıta-ya çıkınca da bitti çünkü ikinci Cihan harbi başladı. (YB: : Eyvah kötü bir dönem),ikinci Cihan harbi başladı. Trakya'da , çadırlar içersinde mümkün değil, malzeme yok.

KE17: Ne kalem var, ne kağıt var, toplu iğne yok o zaman.

KE18: (nefes) Seneler seneleri takip et... Zaten bir sanat dalında uğraşırken bir ara verirsiniz tekrar başlamak çok zor oluyor.

YB8: Bir anlamda belki de köreliyor mu acaba insan...

KE19: kö..heralde köreliyor.

KE20: Ve uzun süreler ama hep hatırimda acaba tekrar elime alsam yapar mıyım, tekrar elime alsam yapar mıyım diye..

KE21: İhh Cumhurbaşkanlığından ayrılıp Marmaris'e yerleştikten sonra bu bende İhh bu heves bende tekrar başladı, acaba yapabilir miyim diye..

YB9: Ve hemen N. Beye mi..

KE22: Hayır daha evvel orda bir lise öğretmeni vardı bir bayan.

KE23: Onlan çalıştık evvela

KE24: O evvela kara kalemlen gine beni evet çünkü yağlıboyadan evvel karakalem lazım dedi..Birkaç üç defa kara kalem yaptım dedi ki sizin kara kaleminiz iyi dedi.

YB10: haa..Geçer not aldınız yani..

KE25: Evet, hemen dedi başlayabilirsiniz.

KE26: Ondan sonra yağlıboyaya başladım.

KE27: eee.. bir süre onlan çalıştım.

KE28: ıı.. ve onlan bera... yaptığım ilk tabloyu da Kadıköy Kenan Evren lisesinin bir gecesinde , Vakfın yararına bir gecede, açık arttırmaya koydum.

KE29: Tabii elli milyon liraya satıldı o.(YB: Evet, evet hatırlıyorum)

KE30: Sembolik olarak ,(YB : Evet) tabii benim değerimden dolayı değil de yardım olsun diye.

YB11: Anlıyorum.

KE31: Ondan sonra, N.yi ben taa binbaşılığımın tanıırım.

KE32: O zaman teğmendi ben binbaşı, sonra karakuvvetleri kurmaybaşkanı oldum, korgeneral, o yarbay oldu.

KE33: ııı.. ressamlığını bilirim,sergiler aç..(YB: Yani asker arkadaşınız bir anlamda) sergiler açtı, serginin açılışını ben yaptım, korgeneral olarak..

KE34: Duymuş benim resimle uğraştığımı, bana geldi Marmaris'te.

KE35: Dedi ki , paşam dedi, siz resim yapıyorsunuz ee şey yapıyor musunuz şöyle öğretmenlen çalışıyor musunuz .

KE36: Ben size dedi malzeme vereyim dedi ve beraber çalışalım dedi.

KE37: Kışa doğruydu, bana fırça yağlıboya ondan sonra tual bana bıraktı ve İzmir'e gitti.

KE38: Ben biraz kendi kendime çalıştım sonra yazın tekrar geldi haftada iki gün, yarım gün, bazan da tamgün oluyordu beraber çalışmaya başladık bana hocalık yaptı.

YB12: Efendim müsaade ederseniz ondan sonra N. Beyden sormak istiyorum . Peki öğrenciniz K. E. nasıldı acaba?

N1: Efendim zaten alt yapısı var, talebelik zamanında kara kalem çalışmaları yapılmış,çizgileri desenlerine karşı bir kabiliyeti vardı.

N2: Suluboya çalışmalarında da bulunmuşlardı.

N3: Yağlıboyaya geçince daha rahat bir çalışma imkanı, ortamı oldu.

N4: Ben de kendilerine daha evvelki hatıralarımıza binayden beraber sergiler açtığımız için ii.. Marmaris'te de bir yazlık durumumuz vardı, yazları orda bulunuyorduk, ziyaretine gittiğimde karşılıklı olarak bu sanat şeysi dile getirildi, dolayısıyla böyle bir sergi açma ıı.. hususunda da düşüncelerimiz birleşti, bir yardım maksadıyla ve çalışmalarımıza başladık.

YB13: Peki efendim şimdi hemen akıma bir şey geldi, sormak istiyorum. Tabii ıı..Sayın E. çok ünlü bir ıı..isim. Acaba diyorum şimdi onla ders vermeye ya da birlikte çalışmaya başladığınızda Sayın E.'de resmi bir kabiliyet görmeseydiniz bunu söyler miydiniz yüzüne karşı.

N5: Gayet tabii, gayet tabii böyle bir şey zaten öyle bir şey olsa olmasa ben kendisine böyle bir şey teklif etmezdim.

N6: Bu kabiliyeti gördüğüm için, gördüğüm için bu şeyi zaten ben destekledim ve kendisine gerekli şeyi verdim, doneleri verdim, gerekli resim hakkındaki diğer hususlarda çizgi desen, kompozisyon ,renk gibi bunların teknik özellikleri hakkında, hatta özel bir kitap da getirdim, onu da tavsiye ettim

N7: Birkaç defa okuyun paşam yani bir sergi nasıl açılır,nasıl yapılır, bir tuval nasıl hazırlanır, sıcak renkler, soğuk renkler efendim fırçaların temizlenmesine kadar teknik hususlar hakkında bir hayli karşılıklı olarak da bunun denemesini tuval üstünde çalışarak hatta bir önlük yaptırmasını dahi,(YB: Sağladınız) sehpasını dahi ben (YB: çok hoş) temin ettim getirdim

N8: Çünkü çalışırken bakıyordum bir eli boyanıyor, yüzü bende de aynı şeyler oluyordu

N9: (YB: gömlekler gidiyor di mi) dedim hiç olmazsa bir gömlekle yaparsanız paşam ondan sonra da gömleği diktirdikten sonra baktık hiç gömlek tertemiz duruyor, paşam dedim ressam olduğunuz nereden anlaşılacak üstünüze biraz damlatın sürün ki dedim

N10: Benim evde hep öyledir dedim o bakımdan güzel çalışmalarımız oldu.

YB14: Evet

N11: Hızlı bir şekilde girdik işin içine aşağı yukarı yedi sekiz tablo şöyle üç dört ayın içinde (YB: bitti) ama gece gündüz çalışmak kaydiyle bazı şeyde e.. bu şekilde e.. hızlı bir şekilde çalışmış olduk.

YB15: Evet efendim tabii hemen bir hatırlatma yapmak istiyorum

YB16: e.. şimdi e..sizin adınızla resmin ve ressamların resim sanatının bir şeyi, anısı var

YB17: Cumhurbaşkanlığınızda onu hep size soruyorlar tabii ben de burda sormak istiyorum

YB18: Sizin o New York'ta bir sergiyi gezerken Picasso'nun bir tablosuna hani bunu ben de yaparım demeniz...

YB19: (gülme) bi de Ankara'da bi şey vardı bir gene Ankara'da galiba bir Polonyalı ressamın 1.. tablosunu bu müstescen nedir bu diye kaldırtmıştınız

YB20: Şimdi birisi sizin serginize gelse gene aynı şeyleri söylese darılmaz mısınız?

KE39: Onu ben izah edeyim.

YB21: Lütfen

KE40: Efenim o Pçasso'nun 1.. tablosu New York'da Rokofeller'in çiftliğinde oldu. (YB: Evet)

KE41: Orda öğle yemeğine gittik,(YB: Evet) çiftliğini gezdiriyor, büyük bir çiflik e... o.. 1.. değişik tablolar var çok güzel tablolar var.

KE42: 1.. Picasso'dan da var

KE43: Bi tablonun önüne geldim, durdum orda.

KE44: Tablo büyük bir tablo, sağda bir beyaz bir yuvarlak beyaz (YB: Evet) solda beyaz bir yuvarlak ortada siyah bir böyle bir fırça atılmış.

KE45: Cık.. Bunun bir manası var tabii ama (YB: Heralde bi şey düşünerek yapmıştır) bişey düşünerek yapmıştır.

KE46: Öyle biraz güldüm latife olsun diye yav bunu ben de yaparım dedim

YB22: Eyvah gazeteciler de bunu duydu tabii

KE47: Arkamda gasteciler varmış

YB23: Eyvah (gülme)

KE48: Ben latife olsun diye (YB: Anlıyorum) yoksa Picasso..

YB24: Aman efendim biliyorsunuz gastecilerin yanında böyle şeyler hiç konuşulmaz

KE49: Hiç konuşulmaz e.. burda konuşuyoruz yani burası da gasteci sayılır.

YB25: Evet doğru

KE50: Efenim, diğer gelince uluslararası bir (YB: bianeldi) bianeldi

YB26: Evet hatırlıyorum.

KE51: Uluslararası bir bianeldi, açılışında bulunamadım, işim vardı.

KE52: Fakat ben meraklı olduğum için bunlara sonra ,bir kaç gün sonra , üç dört gün sonra gittim.

KE53: 1.. Eski hal evi binasındaydı, (YB :Evet) gittim.

KE54: Bir yere girdim, kenara almışlar zaten onu.

KE55: Aslında güzel bir sanat eseri, çizgilerle yapmış

KE56: Fakat o kadar çirkin bir resim ki (YB: Anlam olarak mı) anlam olarak

KE57: Üç tane erkek arka arkaya gelmiş, afedersin birbirleriyle seks yapıyorlar.

KE58: 1.. böyle bakınca, insan dikkat etmezse farkına varmıyor, dikkat edince ben şöyle dikkatli bakınca gördüm onu.

YB27: Evet

KE59: Geçtim orda geçtikten sonra ço.. öğrenciler falan da vardı.Baktım öyle gülenler var, gülüyorlar, geçiyorlar falan yüzü kızaranlar var

KE60: 1..Dedim ki siz bunu nasıl astınız buraya..

KE61: Ben şimdi savcüyı getirsem dedim, bu müstehcen resmi burda hem tahkikat yapar hem bunu kaldırtır dedim.

KE62: Bunun buraya asılmaması lazım..

KE63: 1.. Hemen harekete geçtiler, Polonya sefaretine söylediler (YB : Evet) sefaret sonra özür dilemiş,1.. kusura bakmayın demiş ve kaldırttı, bu resmi kaldırttı.

KE64: Bir gaste yazarı da bunun üzerine bir makale yazdı, Evren paşa bunu kaldırttı, resimden anlamaz (YB: Evet) ne diye bunu yapar diye.

KE65: Ben de o şeyin, resmin üç tane fotoğrafını çektirdim.

KE66: Götürdüm İstanbul'a geldim, İstanbul'da da kendisini çağırdım gösterdim.

KE67: Dedim ki, ismini vermiyorum yazarın, tasvib ediyor musun sen bu resmi dedim

KE68: Baktı, ben böyle bilmiyordum dedi.(Gülme)

YB28: Aklandınız yani..

KE69: Aklandım.

YB29: Efendim şimdi tabii..

KE70: Yani 1.. çıplak resim değil..

YB30: Anladım, anladım ne demek istediğinizi

KE71: Evet, çıplak resim değil.

KE72: 1.. Çıplak resimler bir hayli var, onlar da vardı orda , onları için bir şey demedim

YB31: Ama siz yapmadınız değil mi, var mı sizde nü nü dediğimiz türde resimler..

KE73: Hayır ya.. yok

YB32: Yok

YB33: Şimdi efendim tabii Marmaris'te sergi açtınız ilgi gördü İstanbul'da açtınız fakat tabii 1.. ressam olmak sanatçı olmak bir anlamda eleştirileri de yüklenmek demektir.

YB34: Şimdi bugünkü gastelerden birinde e.. sizin e.. resimlerinize ve ressamlığınızla ilgili ressamlar E.'yi fırçaladı diye bir yazı var e.. M. G., B. B., Y. T., O. T. ve C. A. e.. sizi eleştirmişler...

YB35: Hatta bi tanesinde eleştirinin şöyle bir şey yazıyo demokrasi düşmanlığının simgesi bir kişinin resim yapması utanç verici bulunuyor.

KE: kızı (gülme)

YB36: Diğer birisi de Sayın E. resimlerini orduevinde ya da ceza evinde sergileyebilir, diyor

YB37: Şimdi 1.. bunlara bakış açınız nasıl oluyor hoşgörülü mü davranıyorsunuz yoksa hadi canım diye kızıyor musunuz?

KE74: 1.. Ben görmedim siz okudunuz diye (YB: Evet) 1.. duydum (YB : Evet)

KE75 : Benim karşımda olan insanlar var..

KE76: Sevenim de var sevmeyenim de var..

KE77: Sevenim daha çok..

KE78: Sevmeyenlerim tabii bunu bir fırsat bilerek onu öyle yazmışlar

KE79: Fakat ben isterdim ki teşvik etsinler

YB: Onu söyleyecektim, evet

KE80: Teşvik etsinler

KE81: Bu güzel bir şey

KE82: Bu yaştan sonra 1.. bu 1..şey dalında sanat dalında da bi şeyler yapmaya çalışan bir kişiyi, cumhurbaşkanı olmayabilir başka birisi de olabilir 1.. onu teşvik etmek gerekirken, bunu böyle bir alay tarzında yazmalarını ben doğru bulmadım.

KE: O.. kendi görüşleri, bunu bunu tasvib eden halk da olur, tasvib etmeyen halk da olur.

YB39: Gayet tabii

KE83: Evet

YB40: Ama önemli olan teşvik edilmesi böyle bir şeyin değil mi neden bizde büyük sanatçıların çıkmadığı biraz da ondan anlaşılıyor galiba

YB41: Efendim tabii sizle konuşurken aklıma şey geldi

YB42: Çok hoş sohbet ediyorsunuz böyle

YB43: 1.. seksen sonrasında sizin yanınıza kimse yanaşamıyo tabii yani en yakın mesafede size üç metreden fazla kimseyi yanaştırmıyorlardı

YB44: Ve halk sizi hep böyle asker disiplinli ve sert E. olarak gördü

YB45: Halbuki şimdi ne güzel böyle oturuyoruz, sohbet ediyoruz, konuşuyoruz sizin sanatçı yönünüz ortaya çıkıyo e..acaba e.. gerçekten halk sizi uzun süre yanlış mı anladı, bu nedenle

KE84: Efendim o zaman öyle görünmek gerekiyordu(YB:gülme).

KE85: Aslında ben sert bir asker değilim.

YB46: Evet.

KE86: Ve sertliği hiç sevmedim.

KE87: Askerlik hayatımda da 1.. maiyetimi inandırarak görev yapmaya sevk ederdim.

KE88: İnanmalı o, bunun böyle yapılması gerektiğine inan..inanırsa doğru yapar.

KE89: 1.. Zoraki emir olarak yaptırmak başka, bir de bunu sevdirerek yaptırmak, inandırarak yaptırmak başka ben hep onu, o yolu tercih ederdim.

KE90: Ama o.. seksenden evvel geçirdiğimiz o korkunç dönemi sizler de biliyorsunuz.

KE91: Yani bizim çağımızda olanlar çok daha iyi bilirler, hatırlarlar.

KE92: Allah bir daha Türkiye'ye öyle bir dönem yaşatmasın.

KE93: 1.. O dönemde öyle görünmek gerekiyordu.

KE94: Onunçün böyle sert .. hatta benim bir resmin vardır.

KE95: 1.. üniformalı, sert bakışlı böyle bir çok yerlerde o resmi gördüm ben.

KE96: Otomobillerin arkasında, otobüslerin camlarında hep onu asıyorlar

YB47: Kaldırtınız mı yoksa?

KE97: Yo kaldırtmadım, sonra sordum bazılarına niye bunu siz çok seviyorsunuz efenim asker adam böyle 11..(YB:böyle olmalı) böyle hoş oluyor.

KE98: Demekki millette böyle bir şey var yani asker de biraz 111

YB48: Sert ve disiplinli olmalı(KE:gülme)

KE99: Zaten toplumumuz da pederşahi bir toplum bizim.

YB49: Evet. Halbuki siz çok şeker bir insansınız. Ne güzel böyle sohbet ediyoruz, gülüyorsunuz, konuşuyoruz.

KE100: Bazan ben, çekinirler böyle, titrer, korkar, yahu ne niye korkuyorsunuz? Ben öcü değilim.

YB50: (gülme) yok estafurullah..

KE101: Ben de sizin gibi bir insanım, gel buraya falan derim

YB51: O toplumumuzdaki imajdan kaynaklanıyor ama artık şimdi resim yapıyorsunuz, ressam oldunuz

YB52: Heralde insanlar size daha yumuşak bakacaklardır. Tabii hemen aklıma bir şey geldi.

YB53: Neden acaba hiç kadın resmi yapmadınız?

YB54: Güzel, sizi etkileyen güzel bir kadın olmadı mı sayın E.?

KE102: (İç geçirme) Valla düşünmedim. Düşünmedim, e yani portre resmi yapmadım daha. Portre yapmadım.(YB: Kişisel, insan figürü olarak) Figür olarak yaptım da ama böyle ufak, figüratif şeyler yaptım.

YB55: Efendim, düşündürseniz, size poz vermekten çok mutluluk duyarım, onu da söylemek istiyorum. (gülüşmeler)

KE103: Teşekkür ederim, sağolun

KE104: O, daha o şeye seviyeye gelmedim. Daha peyzaj, daha kolay oluyor tabii peyzaj yapmak. Onun üzerine çalışıyorum. İlerde belki bu konulara da ee geçebilirim ama daha erken.

YB56: Erken diyorsunuz.

KE105: Evet,erken.

YB57: Efendim, birinci sayfanın bir geleneği var. Her konuğumuz bir imza atıyor. Sizin de bir imzanızı rica edeceğim,(KE:evet, hayhay). Bu arada, resim çalışmalarınız devam edecek mi efendim? Bu sergi ..

KE106: Tabii tabii, gider gitmez tekrar başlıycam şeyde

YB58: Tekrar sergi çalışmalarına mı başlıycaksınız?

KE107: Şuraya mı?

YB59: Lütfen, evet

İmza arası sessizlik

YB60: Programımıza katıldığınız için size çok teşekkür ediyorum. Modellik teklim geçerli. Çalışmalara başladığınızda memnuniyetle size model olabilirim ve çok teşekkür ediyorum geldiğiniz için.

KE ve N: Efendim, biz teşekkür ediyoruz, sağolun.

